

بناام خدا

امام حسین علیه السلام جهاد را بر چهار قسم تقسیم کرده، می فرماید: یکی از دو جهاد واجب، جهاد انسان با نفس خود در برابر گناهان است که این از بزرگ ترین جهادها به شمار می آید.

تهیه و تنظیم : صدیقه روزبان
دبیر علوم اجتماعی شهرستان بندرعباس
دبیرستان های ۲۲ بهمن - سپیده کاشانی

جهان اجتماعی

«دنیای گسترده ی ما»

درس ۳

چه تصویری از جهان اجتماعی دارید؟

جهان واژه ای است که معمولاً برای اشاره به مجموعه های بزرگ به کار می رود. مانند جهان طبیعت، جهان غرب، جهان اسلام و ...

بعدی

مجموعه پدیده های اجتماعی
نیز «جهان اجتماعی» را
شکل می دهند.

آنها را با پدیده های آشنا مقایسه می کنند.

شناخت پدیده های ناشناخته

در مقایسه پدیده ها با یکدیگر، شباهت ها
و تفاوت های آنها آشکار می شود.

بعضی اوقات انسان ها برای اینکه پدیده های ناشناخته را بشناسند شباهت
های آنها آشکار می شود. برخی جهان اجتماعی را به موجودات زنده
(ارگانیسم)، مقایسه کرده اند؛ مانند سعدی که می گوید «بنی آدم اعضای یک
پیکرند»

بعدي

تقارن

مقایسه جهان اجتماعی با موجودات زنده

۱ - اندام و اعضای متفاوتی دارند، مثلاً گیاه ریشه، ساقه و برگ دارد و بدن انسان قلب، مغز و دست و ... دارد؛

۲- اعضاء برای تأمین هدف مشترک، از چینش و نظم مناسبی برخوردارند

۳- اعضای آنها به یکدیگر وابسته اند و هرکدام نیازهای دیگری را تأمین می کند؛

۴- اعضاء برای حفظ حیات موجود زنده در ارتباط با یکدیگر عمل می کنند؛

- ... آ

یا می توانید با کمک شکل های زیر، این ویژگی ها را برای دوستانتان تشریح کنید؟
(مولاژ بدن، درخت)

بعدي

قبلي

شباهت موجودات با جهان اجتماعی

جهان اجتماعی مانند موجود زنده، اعضای مختلف دارد و این اعضا در ارتباط با هم از نوعی نظم برخوردارند. نظم از ویژگی های مهم جهان اجتماعی است. ۲- هدف دارند. هدفشان حیات موجود زنده است.....

تفاوت موجودات با جهان اجتماعی

عضویت اعضای موجودات زنده و نظم آنها تکوینی است؛ یعنی، براساس آگاهی و اراده اعضا به وجود نمی آیند و به همین دلیل با اراده اعضا، تغییر نمی کنند، ولی اعضای جهان اجتماعی و نظم آنها با اراده و آگاهی انسان ها تعریف می شود و با قرارداد آنها به وجود می آید.

بعدی

قبلی

در واقع جهان اجتماعی بیشتر شبیه یک بازی گروهی است. در بازی گروهی مثل فوتبال، افراد مختلفی عضو هستند که عضویت و نقش هر کدام توسط بازیکنان تعریف یا مورد قبول واقع می شود. در زمین فوتبال بازیکنان، داوران و تماشاگران آگاهی های مشترکی دارند؛ آنها قواعد بازی را می دانند و از عضویت یکدیگر اطلاع دارند و وظایف و انتظارات یکدیگر را می شناسند و آنها را می پذیرند.

اعضای جهان اجتماعی

کارگران، کشاورزان، دانش آموزان، معلمان، ... و نهادهایی چون آموزش و پرورش، خانواده و ...

به نظر شما آیا بدون این آگاهی های مشترک، بازی فوتبال ممکن می شود؟

بعدی

قبلی

این اعضا، تنها وقتی عضویت جهان اجتماعی را پذیرفتند، به آن راه می یابند و نقشی را به عهده می گیرند و متناسب با نقش خود از حقوق و تکالیفی برخوردار می شوند. خود و دیگران از این عضویت و حقوق و تکالیف آن آگاهی دارند.

بنابراین جهان اجتماعی و نظم آن، تکوینی نیست بلکه اعتباری است یعنی با آگاهی و اراده انسان ها شکل می گیرد. علاوه بر این، آگاهی و شناختی که جهان اجتماعی براساس آن شکل می گیرد آگاهی فردی و خصوصی نیست بلکه نوعی آگاهی مشترک و عمومی است. (فرهنگ)

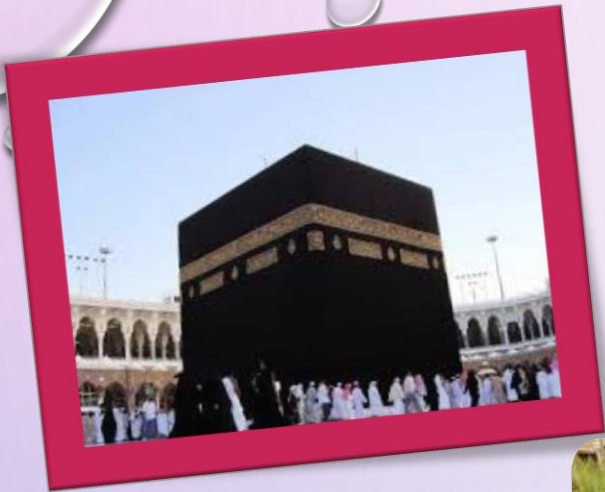
تفاوت دیگر جهان اجتماعی با موجودات

موجودات زنده طول عمر معینی دارند. آنها از طریق زاد و ولد زندگی خود را در طول زمان تداوم می بخشند. ویژگی های زیستی آنها مانند رنگ، جنس، قد و... از طریق وراثت از نسلی به نسل دیگر منتقل می شوند. حالا شما فکر می کنید جهان اجتماعی چگونه طی نسل ها تداوم می یابد؟

بعدی

قبلی

جهان اجتماعی با انتقال فرهنگ خود به نسل های بعد، تداوم می یابد. فرهنگ از طریق وراثت از نسلی به نسل دیگر منتقل نمی شود.

به نظر شما فرهنگ به چه روشی از نسلی به نسل دیگر انتقال می یابد؟

آموزش و تعلیم و تربیت

هرگاه یک نسل نتواند فرهنگ خود را حفظ کند یا نتواند آن را به نسل بعد منتقل سازد **جهان اجتماعی آن فرو می ریزد یا دگرگون می شود.**

چه بخشی از فرهنگ توسط خانواده و کدام بخش آن توسط مدرسه انتقال پیدا می کند؟ نمونه را بیان کنید.

مدرسه : معاشرت اجتماعی ، باورها ارزش ها ، قوانین ومقررات و.....(آموزش رسمی)
خانواده : بخش غیر رسمی مثل آداب ورسوم ، نحوه ی غذا خوردن و.....

بعدی

بعدی

گستره جهان اجتماعی کجاست!؟

به نظر شما کدام یک از پدیده های زیر درون جهان اجتماعی قرار می گیرند:
خانواده، ستارگان، احترام به قانون، فلزات، دولت، زلزله، عدالت، مدرسه،
صلح، امنیت، کارخانه، رودخانه، کوه ها، خیابان، بیابان، خویشاوندان، حزب،
کارمند، مسجد، آب، خورشید، اتوبوس، هواپیما.

با اطمینان کامل می توانید بگویید که پدیده های اجتماعی به جهان اجتماعی تعلق دارند؛ احترام به قانون یک کنش اجتماعی است؛ خانواده پدیده ای است که با کنش اجتماعی انسان به وجود می آید؛ امنیت، صلح و ... حاصل کنش های اجتماعی انسان ها هستند. ا

آیا پدیده های طبیعی نیز می توانند به جهان اجتماعی راه یابند؟ چگونه؟

جهان اجتماعی → جهان طبیعی

زلزله یا خشکسالی با اینکه پدیده های طبیعی هستند تأثیرات تعیین کننده ای در کنش های اجتماعی انسانها دارند. انسان ها برای مقابله با زلزله و خشکسالی قواعد خاصی وضع می کنند و کنش های مناسبی انجام می دهند؛ آنها خانه های خود را به گونه ای می سازند که در برابر زلزله مقاوم باشند؛ انبارها و سیلویی هایی را بنا می کنند تا با خشکسالی مقابله کنند. در مناطقی که آب و هوای خشک دارد، راه هایی برای رسیدن به ذخایر زیرزمینی آب ابداع می کنند و کشاورزی متناسب با همان آب و هوا را بر می گزینند. پس زلزله و خشکسالی به واسطه ارتباطی که با زندگی انسان پیدا می کنند وارد جهان اجتماعی می شوند.

بعدي

قبلي

معیار شناسایی پدیده های جهان اجتماعی چیست؟

هر چیزی که با زندگی اجتماعی انسان ارتباط داشته باشد درون جهان اجتماعی ما قرار می گیرد.

آیا می دانید شناخت فلزات و ستارگان چگونه می تواند بر زندگی انسان اثر بگذارد؟

انسان ها با شناخت فلزات وسایل و ابزار های جدید می سازند و این ابزارها به نوبه ی خود در نحوه ی زندگی آنان اثر می گذارد.

شناخت ستارگان امکان پیدا کردن راه ها در بیابان ها و دریا ها را فراهم می آورد و این پدیده سفر ها و مهاجرت های انسانی را گسترش می دهد.

آلودگی طبیعت و محیط زیست نتیجه کارهای شتابزده و نابخردانه انسان هاست. آیا همین آلودگی به نوبه خود زندگی اجتماعی انسان را متأثر نمی سازد؟

جهان طبیعی → جهان اجتماعی

بیان شد که ورود پدیده های طبیعی به جهان اجتماعی، باعث گسترش آن می شوند ولی جهان اجتماعی هنوز می تواند گسترده تر شود. آیا می دانید چگونه؟

بعدي

قبلي

چرا شناخت خداوند، فرشتگان و جهان ماوراء الطبیعی در درون جهان اجتماعی ما قرار می گیرند؟

جهان ماورای طبیعی ← جهان اجتماعی

شناخت خداوند، فرشتگان و جهان ماوراء الطبیعی نیز آرمان ها و ارزش های زندگی آدمیان را تغییر می دهند و کنش های اجتماعی آنان را دگرگون می سازد.

سنت ها و قوانین الهی نیز با انسان های شاکر و ناسپاس و جوامع عادل و ظالم یکسان عمل نمی کند و درهای آسمان را بر عدالت پیشگان می گشاید و ستم پیشگان را در قهر و انتقام الهی فرو می گذارد.

نتیجه :
هریک از موجوداتی که بیرون جهان اجتماعی قرار دارند، یعنی؛ موجودات طبیعی و جهان اجتماعی ماورالطبیعی به واسطه ارتباطی که با زندگی اجتماعی انسان پیدا می کنند، در گستره قرار می گیرند.

بعدی

قبلی

قبلی